
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa w 1993 r. : Sprawozdanie z działalności Wydziałów : Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 56, 63-64

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z PROBLEMÓW ETNOLINGWISTYKI – JAK PORÓWNYWAĆ JĘZYKI I KULTURY

(Streszczenie)

Etnolingwistyka, definiowana i rozumiana najczęściej poprzez relację język : kultura, powinna obejmować zdaniem referentki całą złożoną rzeczywistość związków między etnosem i językiem.

W gruncie rzeczy opis dowolnego języka jest etnocentryczny. Można mówić, jak A. Wierzbicka, o etnosemantyce, etnoskładni, nawet o etnopragsmatyce. Stąd najlepszą metodą opisu jest analiza kontrastywna szeroko pojmowanej komunikacji międzykulturowej, a podstawową jednostką takiego opisu – kultuorem w rozumieniu E. Oksaar (1988).

Językoznawca chętnie odwoła się przy tym do klasycznej w antropologii kulturowej behawioralnej definicji kultury. Podobieństwo metod stosowanych w lingwistyce i etnologii (antropologii) wynika z izomorfizmu dziedziny badań (np. traktowanie kultury jako kodu, nieuświadomiany charakter wzorów kultury i kategorii językowych itp.)

Współcześnie dominująca w etnologii i etnolingwistyce szkoła kognitywna skupia się na związku języka z myśleniem, na sposobach konceptualizowania świata. Wyników tych badań nie da się mechanicznie przekładać z języka na język, np. ang. *cup* (przykład analizowany przez wielu autorów) nie może być zastąpiony przez polski odpowiednik *filiżanka* z tego choćby powodu, że *cup* jest w kulturze anglosaskiej nazwą prototypowego naczynia do picia (gorących) napojów, podobnie jak w naszej kulturze *szklanka*.

Biorące się z różnic kulturowych błędne interpretacje cudzych wypowiedzi, fałszywe wnioski pragma- i socjolingwistyczne (zwane przez Ehlichą, 1986, ksenizmami), stanowią od dawna ostrzeżenie dla glottodydaktyki. Warto, by etnolingwistyka zajęła się ich systematycznym opisem.

Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych

Przewodniczący: Stanisław Tarkowski (czł. zw.)

Sekretarz: Teresa Dunin-Wąsowicz (czł. zw.)

Na zebraniu w dniu 26.IV.1993 odbyły się wybory nowych członków: Andrzeja Wyrobisza na członka zwyczajnego oraz Jacka Jadackiego i Ryszarda Wójcickiego na członków korespondentów.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 zebrania naukowe:

26 IV – Maria Bogucka: Daniel Chodowiecki – człowiek z pogranicza kultur

17 V – Magdalena Zowczak: Biblia w lekturze polskiej wsi

20 XII – zebranie podsumowujące uroczystości jubileuszowe poświęcone św. Jadwidze, zorganizowane wspólnie z Zakładem Badań Kopernikańskich Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN. Referaty wygłosili:

- Edward Potkowski nt. uroczystości, które odbyły się we wrześniu 1993 r. we Wrocławiu;

- Jerzy Pietrusiński – o wystawie poświęconej św. Jadwidze na zamku w Andechs;

- Teresa Dunin-Wąsowicz – nt. nowych publikacji dotyczących Jadwigi Śląskiej, ze szczególnym uwzględnieniem publikacji ikonograficznych.

Zebranie połączone było z opłatkami. W sali obrad otwarte było stoisko filatelistyczne Poczty Polskiej ze znaczkami przedstawiającymi św. Jadwigę i niektórych profesorów UW.

Członkowie Wydziału II brali czynny udział w zebraniu dyskusyjnym 26 II z udziałem Witolda Karczewskiego, przewodniczącego KBN, nt. finansowania nauki.

5 III 1993 r. Wydział II zorganizował Ogólne Zebranie Administracyjne TNW, w którym uczestniczyło 66 członków.

W okresie sprawozdawczym zmarło 2 członków Wydziału: Jerzy Giedymin i Janusz Pasierb.

Wydział III nauk matematycznych i fizycznych

Przewodniczący: Janusz Zakrzewski (czł. zw.)

Sekretarz: Antoni Mazurkiewicz (czł. zw.)

W 1993 r. odbyły się 2 posiedzenia Wydziału. Na posiedzeniach tych wygłoszone zostały odczyty, oba o tematyce informatycznej. Autorem pierwszego odczytu wygłoszonego 2 marca 1993 r., zatytułowanego:

Sieci komputerowe: nowe możliwości i nowe problemy, był *Piotr Dembiński* z Instytutu Podstaw Informatyki PAN. Wykład poświęcony był wpływowi nowej techniki umożliwiającej nieosiągalną – jak się dotychczas wydawało przepustowość linii przesyłowych sieci kompu-